

Ledare METavisi nr 1 2011

Första dagen på det nya året kommer man osökt att tänka på hur det gångna året varit och vad man funderar och önskar för det nya året. Jag är styrelsemedlem i STR-T, men det jag skriver här är mina egna funderingar, jag hoppas att de kan ge er tankar och intresse att föra våra frågor framåt.

2010 gick revitaliseringen av meänkieli lite som i danstakt, ett steg fram och två tillbaka och ibland blev det hoppsteg på stället. Minoritetslagen talar om att det är det allmännas uppgift att väcka, stärka och utveckla minoritetsspråken. Från alla håll, i TV, radio och på allehanda språkkonferenser, har det kommit kunskap om forskning som visar att flerspråkighet är bra för barnen. Det är bra för barnens hjärna och dess utveckling att använda flera språk. Mycket mer av skolans undervisning borde därför ske på andra språk än majoritetsspråket. Det skulle ge utmärkta tillfällen att använda meänkieli som ett naturligt undervisningsspråk.

Men trots att denna kunskap sprids dagligen och stundligen så är användningen av meänkieli i skolorna ytterst begränsad. Situationen idag är att man i många skolor erbjuder meänkieli bara som modersmål och då utanför timplanen. Dessutom tänker många att det är lika bra att barnen lär sig finska redan som små. Som jag ser det hindrar den här tanken barnen från att lära sig det språk som är det ursprungliga i våra bygder. Det språk som alltid har talats här, som fick sitt eget namn först under slutet av förra århundradet. Det är det språk som talas i affären, på gården, på arbetsplatsen, vid rengärdet, i älgjakten och i kyrkan. Språket är bekant för barnen och det skulle vara lätt för dem att lära sig det eftersom de hör språket så ofta. Därifrån är det sedan enkelt att fortsätta och lära sig även finska. Åt andra hållet är det betydligt svårare.

Det är i alla fall roligt att fler och fler unga börjar söka sig bakåt till det ursprungliga språket. Då är det mycket viktigt att ge dem intresse, mod och tillfälle att använda språket. På samma sätt är det viktigt att de som talar meänkieli, men inte har vant sig att skriva det, tar mod till sig och börjar skriva. Genom att språket används så utvecklas det och allas språk duger.

Pajala fick nya krafter vid slutet av året då beslutet om gruvan kom. Det ger kraft att sträva framåt men det ger också kravet att använda möjligheterna till människors bästa och lägga en bra grund för framtiden. Förhoppningsvis blir etableringen till nytta inte bara för Pajala centralort och Pajala kommun utan även för ett vidare område. Nu får vi inte sitta och vänta på att andra ska komma och ordna saker. Vi måste själv ta tillvara möjligheterna till nytta för vår egen bygd. Det är hög tid att begära att vinsterna ska komma Pajala kommun till del. Annars kommer pengarna att hamna hos andra på andra ställen medan vi står tomhänta.

Nu är det också dags att lämna tanken att centralisering av samhällsfunktioner förbilligar och förbättrar. Decenniers centralisering har visat att detta inte stämmer när vi har slagit samman och sparat oss nästan till döds och ingenting har blivit bättre. Det är dags att göra en kullerbytta och börja tänka tvärtom. I små enheter är beslutsvägarna korta och det förenklar och förbilligar.

Min förhoppning för det nya året är att de mjuka värdena i livet ska utvecklas parallellt med gruvan och tekniken. Bara ett samhälle som ger människor ett mångsidigt gott liv lyckas växa.

Till ett gott liv hör enligt mitt sätt att se:

- vård i din närhet när du behöver det – det ger trygghet
- skolor i byarna som tar tillvara den egna kulturen och det egna språket – det ger ungdomarna en bra start i livet och en tilltro till den egna identiteten
- mat som produceras i din närhet – det är bra för miljön, hälsan och det är till nytta och ger inkomst
- kulturhändelser – de utvecklar nya tankar, ett glatt sinne och möjligheter till möten mellan människor
- rötter som tål stormar – det stärker och ger trygghet när du vet vem du är och varifrån du kommer och det stärker känslan för den egna kulturen
- rent vatten och ren miljö – det ger hälsa och goda stunder i naturens famn

Ett lyckligt och gott år 2011 till alla

Linnéa Nylund
Markusvinsa